Conners Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i (CÖDÖ-28)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Conners Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i (CÖDÖ-28)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19340

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Conners Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i (CÖDÖ-28), orijinal Conners Derecelendirme Ölçekleri'nin Türkçe adaptasyonunun k?sa formudur. Bu ölçek, ö?retmenler taraf?ndan ilkokul ça??ndaki çocuklarda ve ergenlerde Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (DEHB) ile ili?kili davran??sal sorunlar?, hiperaktiviteyi ve uyum problemlerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi?tir. CÖDÖ-28 formu, 28 maddeden olu?makta olup, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda h?zl? ve güvenilir bir tarama arac? olarak kullan?lmaktad?r. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ve popülasyonu için geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Conners Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i, CÖDÖ-28, DEHB, Dikkat Eksikli?i, Hiperaktivite, Davran?m Sorunu, Ölçek Uyarlama, Ö?retmen Derecelendirme.

Yazarlar

Çi?dem Dereboy, Süheyla ?enol, ?ebnem ?ener, Figen Dereboy.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?retmenlerin gözlemleri do?rultusunda, çocuk ve ergenlerdeki davran??sal problemleri, özellikle de dikkatsizlik, hiperaktivite ve dürtüsellik belirtilerini objektif ve standart bir biçimde ölçmektir. CÖDÖ-28, DEHB tan?s? koyma sürecine destek sa?lamak ve tedaviye yan?t? izlemek için tasarlanm??t?r.

Bu k?sa form, uzun versiyonlara göre daha az zaman al?c?d?r ve bu sayede okul ortamlar?nda veya yo?un kliniklerde yayg?n tarama amac?yla etkin bir ?ekilde kullan?labilmektedir. Ölçek, özellikle ö?rencinin akademik ba?ar?s?n?, sosyal ili?kilerini ve s?n?f içi uyumunu etkileyen sorunlu davran??lar?n ?iddetini belirlemeyi hedefler.

Yap?

Conners Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i (CÖDÖ-28), genellikle Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (DEHB) ile ili?kili olan davran??sal ve duygusal semptomlar? ölçen psikometrik bir araçt?r. Ölçek, ö?rencinin okul ortam?ndaki tipik davran??lar?n? de?erlendirmeye odaklan?r.

Yap?lan uyarlama ve faktör analizleri sonucunda, CÖDÖ-28 toplam 28 madde ve üç ana alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, DEHB'nin temel klinik sunumlar?n? kapsamaktad?r: Dikkat eksikli?i/edilgenlik, Hiperaktivite ve Davran?m sorunu. Bu yap?, ö?retmenlerin gözlemledi?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

sorunlu davran??lar?n kayna??n? ayr??t?rmaya yard?mc? olur.

Geçerlik

CÖDÖ-28'in Türkiye uyarlamas?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere kapsaml? geçerlik çal??malar? ile desteklenmi?tir. Yap? geçerli?i çal??malar?, ölçe?in orijinal yap?s?yla tutarl? oldu?unu göstermi?tir.

Ölçe?in iç tutarl?l???na dair elde edilen veriler, arac?n yüksek düzeyde geçerli oldu?unu i?aret etmektedir. Çal??mada, tüm CÖDÖ-28 için hesaplanan Cronbach'?n alfa katsay?s? 0.95 olarak rapor edilmi?tir. 0.90 üzerindeki bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda son derece tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini gösterir. Uyarlama çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach alfa katsay?s? (0.95), CÖDÖ-28'in mükemmel düzeyde bir iç tutarl?l?k güvenirli?ine sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Yüksek güvenirlik de?eri, ölçe?in rastgele hatalardan ar?nd?r?lm?? oldu?unu ve ö?retmenlerin de?erlendirmelerinin güvenilir bir ?ekilde toplanabildi?ini belirtir. Bu durum, ölçe?in klinik de?erlendirmelerde ve ara?t?rma projelerinde kullan?labilirli?ini art?rmaktad?r.

Faktör Analizi

CÖDÖ-28'in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen Faktör Analizi, ölçe?in üç temel alt boyutta topland???n? göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, orijinal Conners ölçeklerinin klinik olarak tan?mlanm?? boyutlar?yla uyumludur.

Faktör yap?s? ?u ?ekilde ayr?lm??t?r:

Dikkat eksikli?i/edilgenlik (8 madde)
Hiperaktivite (8 madde)
Davran?m sorunu (7 madde)

Bu üç faktör, çocuklardaki DEHB belirti kümelerini (dikkatsizlik, hiperaktivite/dürtüsellik ve kar?? gelme/davran?? bozuklu?u) temsil eder ve ölçe?in klinik olarak anlaml? sonuçlar üretmesini sa?lar. Geriye kalan maddeler ise genel psikopatoloji veya di?er davran?? sorunlar?n? ölçmektedir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (K?sa Form Derecelendirme Ölçe?i)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Ö?retmen Taraf?ndan Doldurulan Derecelendirme Ölçe?i

Language Available: Türkçe (Orijinali ?ngilizce)

Population Group: Okul Ça?? Çocuklar? ve Ergenler

Age Group: Genellikle 6-12 ya? aral??? (?lkö?retim dönemi)

Population Details: Türkiye genelinde ilkö?retim ö?rencileri üzerinde standardize edilmi?tir. Ö?retmenler, ö?rencilerin son bir aydaki davran??lar?n? de?erlendirirler.

Test Methodology: 4'lü Likert Tipi Derecelendirme (0: Hiç, 1: Biraz, 2: Oldukça, 3: Çok fazla). Puanlama, alt boyut puanlar?n?n ve toplam puan?n hesaplanmas?na dayan?r. Yüksek puanlar, ilgili davran??sal sorunun ?iddetinin yüksek oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Psikometrik Test, Okul Ortam?, Çocuk Psikiyatrisi, Ö?retmen Gözlemi, Davran??sal De?erlendirme, ?ç Tutarl?l?k, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Çi?dem Dereboy

Author ORCID Identifier: Mevcut De?il

Affiliation Email addresses: cdereboy@adu.edu.tr

Correspondence Address: Adnan Menderes Üniversitesi T?p Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dal?, Ayd?n, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

CÖDÖ-28'in Türkiye uyarlamas?, 2007 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli yasal ve etik izinler, ilgili makale yazar?ndan veya yay?nc?dan (Türk Psikiyatri Dergisi) al?nmal?d?r. Klinik veya akademik kullan?m için telif haklar? ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

?lgili akademik makaleye ve ölçek formuna ait ba?lant?lar a?a??da sunulmu?tur.

Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dereboy, Ç., ?enol, S., ?ener, ?. ve Dereboy F. (2007). Conners K?sa Form Ö?retmen ve Ana Baba Derecelendirme Ölçeklerinin geçerli?i. *Türk Psikiyatri Dergisi*, *18*(1), 48-58.

Makalenin orijinal PDF'i ?u adresten indirilebilir: turkpsikiyatri.com

CÖDÖ-28'in orijinal PDF formu buradan indirilebilir: conners-ogretmen-derecelendirme-olcegi-codo-28-toad.pdf

Conners Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i (CÖDÖ-28) Maddeleri

CÖDÖ-28, toplam 28 maddeden ve a?a??daki ana alt boyutlardan olu?maktad?r:

Dikkat eksikli?i/edilgenlik: 8 madde
Hiperaktivite: 8 madde
Davran?m sorunu: 7 madde
Geriye kalan maddeler genel uyum ve di?er davran??lar? içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM